

**МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)»
5–9 КЛАСИ
ДЛЯ МУЗИЧНИХ ЛІЦЕЇВ**

*Рекомендовано науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 1 від «03» квітня 2026 р.*

**Укладач модельної навчальної програми
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН»:**

Сарапульцев викладач народного відділу Одеського державного
Юрій музичного ліцею імені професора П. С. Столярського,
Володимирович спеціаліст другої категорії

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Модельна навчальна програма «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» для учнів 5–9 класів (далі – *модельна навчальна програма*) розроблена для учнів музичних ліцеїв з урахуванням вимог, передбачених Стандартом початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою (наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 29.07.2024 № 524) та Типовою освітньою програмою для 1 – 9 класів музичних ліцеїв (наказ Міністерства культури України від 29.08.2024 № 616).

Модельна навчальна програма передбачає розвиток природних здібностей та обдарувань учнів з урахуванням їхніх вікових можливостей, інтересів і потреб, а також сучасних тенденцій у виконавському мистецтві. Змістом навчального предмета є система теоретичних знань та практичних вмінь, яка забезпечить оволодіння *навичками гри на акордеоні учнями інструментальних відділів*. Опанування модельної навчальної програми спрямовано на формування в учнів фахових мистецьких компетентностей гри на акордеоні, достатніх для продовження навчання на рівні профільної музичної освіти.

Мета вивчення навчального предмета «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» спрямована на формування та розвиток у здобувачів фахових компетентностей, а саме:

1) виконавська компетентність: здатність виконувати сольно, зокрема публічно, інтерпретувати музичні твори відповідної складності, провадити самостійно репетиційний процес;

2) музична теоретико-практична компетентність: розвиток музичного слуху, пам'яті, інтелекту: інтонувати, розпізнавати, структурувати, аналізувати, систематизувати, відтворювати, моделювати музичні побудови художнього та конструктивного плану, а також здатність практично застосовувати комплекс знань, умінь та навичок з музично-теоретичних предметів;

3) музично-історична компетентність: розуміти, розпізнавати, називати, характеризувати засоби музичної виразності, жанри, форми творів народної та академічної музики, форми та види музичного виконавства.

Відповідно до Стандарту початкової музичної освіти навчальний предмет «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» передбачає *формування естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій* учня / учениці у процесі його / її активної навчальної музичної діяльності.

Мета навчання досягається через реалізацію таких **завдань**:

- розвиток творчого потенціалу учня;
- розвиток спеціалізованих знань, умінь, навичок, розуміння та ставлення;
- розвиток ігрового (виконавського) апарату;
- розвиток художньо-образного мислення, музичного інтелекту та музикальності;
- розвиток артистичності та сценічної стабільності;
- розвиток навичок самоорганізації, самооцінювання в процесі самостійних занять;

• формування мотивації до систематичного розширення культурного світогляду, творчості, спрямованості на постійне фахове самовдосконалення.

Компетентності, які мають бути сформовані:

Виконавська компетентність:

Знати:

1. Музичні тексти творів навчального репертуару.
2. Спектр виконавських (технічних) прийомів гри на акордеоні відповідно до вимог модельної навчальної програми.
3. Форми, жанри музичних творів навчального репертуару.
4. Правила артикуляції та голосоведення.
5. Особливості виконання поліфонічних творів та творів великої форми.

Уміти:

1. Відтворювати та інтерпретувати музичні твори відповідно до їхніх стильових та жанрових особливостей.
2. Дотримуватися під час виконання визначених в музичному тексті вимог до звуковедення, темпів, агогіки та інших засобів музичної виразності.
3. Читати з листа тексти програмних творів.
4. Самостійно розбирати та опрацьовувати програмні музичні твори.
5. Впевнено поводитися на сцені.
6. Застосовувати всі можливі засоби музичної виразності для донесення до слухача художньо-образного змісту виконуваного музичного твору.
7. Виявляти, аналізувати причини власних виконавських проблем.

Мати навички:

1. Технічного виконання програмних творів.
2. Точного застосування штрихів, звукових градацій, темпових змін та образно-емоційних прийомів відповідно до нотного тексту під час виконавства.
3. Слухового контролю в самостійній репетиційній роботі.
4. Самостійного розбору музичних творів з дотриманням аплікатурних, штрихових та стильових вимог.

Розуміти:

1. Жанрові та стильові особливості програмних творів.
2. Нотний запис як систему, що фіксує неабсолютні засоби музичної виразності, які можуть різнитися у творах різних композиторів, епох або жанрів.
3. Можливості виконавської інтерпретації музичних творів.
4. Можливості власного виконавського поступу та свої виконавські перспективи.
5. Способи подолання власних виконавських труднощів.
6. Необхідність подальшого навчання на наступному рівні мистецької освіти.

Ставлення:

1. Проявляє ініціативу щодо власної виконавської активності.
2. Співпрацює з викладачем задля досягнення власних результатів навчання та навчального прогресу.
3. Усвідомлює себе представником професійного музичного середовища.

Музична теоретико-практична компетентність:

Знати:

1. Основні музично-теоретичні поняття та явища, відповідно до змісту модельної навчальної програми.
2. Норми нотного письма.
3. Будову музичної тканини на рівні музичної фонетики (музичний звук і типи співзвуч, їхню класифікацію, структуру, властивості, вживання).
4. Будову музичної тканини на рівні елементарної музичної морфології (звукоряди, строї, види ладової, тональної, метричної, ритмічної організації музичних звуків).
5. Будову музичної тканини на рівні елементарного музичного синтаксису, принципи утворення різних музичних побудов, визначення форм (видів періоду, його складових елементів, простих і складних 2 – 3 частинних форм, рондо, варіацій, сонатної форми).

Уміти:

1. Простежувати використання та класифікувати певні фонетичні та морфологічні елементи музичної тканини (ладів, звукорядів тональностей, співзвучь та їхніх сполучень тощо) та елементи музичного синтаксису у музичних зразках, розрізняти графічні схеми основних музичних форм.
2. Оперувати вивченою музичною термінологією.

Мати навички:

1. Чистоти інтонування під час виконання музичних текстів.
2. Елементарного гармонічного аналізу музичних побудов визначеної модельною навчальною програмою складності.
3. Визначення структурних елементів музичної тканини твору на рівні її фонетичної, морфологічної будови, синтаксису.

Розуміти:

1. Необхідність застосування елементарного логічно-аналітичного осмислення вивчених музичних творів на рівні елементів музичної мови, будови музичної тканини, музичного синтаксису.
2. Важливість музично-теоретичних знань та умінь для роботи з творами при формуванні виконавської компетентності.
3. Музику як вид мистецтва з особливою музичною мовою та її складовими; основи музичних форм як виразу структури музичних творів.
4. Можливості застосування засвоєних теоретично-практичних знань та навичок у своїй творчій діяльності.

Ставлення:

1. Позитивно і творчо підходить до використання музично-теоретичних знань, умінь і навичок як інструментарію у своїй практичній діяльності.
2. Бути зацікавленим/ою у теоретичному аналізі музичних творів з метою їх якісного виконання.
3. Формулює та обґрунтовує ціннісне ставлення до музичних явищ з урахуванням набутого досвіду.

Музично-історична компетентність:

Знати:

1. Визначальні ознаки музичного мистецтва на рівні видів, родів, жанрів, музичних форм та засобів їх втілення; основні епохи українського та світового музичного мистецтва відповідно до змісту навчального репертуару.

Уміти:

1. Вербально характеризувати музичні твори навчального репертуару, їх епоху та життєтворчість композиторів з доцільним і правильним застосуванням музично-історичної термінології.

2. Ілюструвати голосом фрагменти музичних творів, що вивчені за модельною навчальною програмою або опановані самостійно.

3. Співвідносити, проводити паралелі, аргументувати приналежність і характерні риси творів з власних виконавських програм з фахового інструмента з відповідним навчальним матеріалом музично-історичного напрямку.

Мати навички:

1. Різних стратегій слухання (аудіювання) музичного твору з нотним текстом і без нього.

Розуміти:

1. Провідні стильові особливості музики різних епох та їхню лінійну послідовність у межах опанованого змісту навчання (програмовим вимогам).

2. Співвідношення типових ознак жанрів та варіантів їхнього втілення у конкретних музичних творах.

3. Необхідність музично-історичних знань, умінь та навичок для власної виконавської та іншої творчої діяльності.

Ставлення:

1. Здійснює оцінні спостереження та висловлює свою думку щодо вивчених / прослуханих музичних творів.

2. Усвідомлює акордеонну українську музику та українську музичну спадщину як самодостатній складник світової музичної культури.

3. Аргументує індивідуальні вподобання серед музичних творів, що є прикладами певних музичних жанрів, творчості композиторів, стилів, мистецьких епох.

4. Усвідомлює важливість формування індивідуальної слухацької траєкторії і збагачення мистецького світогляду для становлення себе як музиканта.

5. Формує власну слухацьку траєкторію задля збагачення мистецького світогляду та становлення себе як музиканта.

Нормативний зміст модельної навчальної програми базується на принципах національної спрямованості та діяльнісному пізнанні українського мистецтва як значущого, різноманітного та унікального за змістом і формами явища, на елементах визнаних світових акордеонних шкіл (Г. Мейсфілд, Мік Мікі, Р. Свячкаускас) та доробку і традиціях української акордеонної (баянної) школи (О. Микитюк, Н. Качор, Я. Табачник, Є. Черказова тощо). Навчання акордеонному звукоутворенню засновується на поступовому опануванні способів, прийомів гри, що спираються на базові методичні позиції авторських шкіл. Здатність аналізувати та систематизувати наявний та власний

викладацький досвід, документувати результати роботи надає можливість викладачам розробляти авторські методичні підходи в межах освітнього процесу. Розробка методів може ґрунтуватися на принципах цілісності, структурності, функціональної визначеності, зворотного зв'язку, художньо-діяльнісного підходу, педагогічному стимулюванні пізнавального інтересу.

З метою удосконалення навчального процесу в модельній навчальній програмі регламентовано застосування різноманітних за формами та змістом **методів навчання:**

- *формами* – пояснювально-ілюстративного, спонукально-аналітичний, самостійно-творчого;

- *змістовною наповненістю* – слухового, рухового, образно-асоціативного (художнього) тощо.

З урахування того, що модельна навчальна програма реалізує частину обов'язкових результатів навчання Стандарту початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою, її зміст пов'язаний із застосуванням під час навчання результатів модельних навчальних програм з навчальних предметів: «Сольфеджіо», «Теорія музики», «Українська музика», «Світова музика». Успішне опанування концепціями гри на акордеоні має інтегруватися з результатами знань, вмінь, навичок, розуміння та ставлення музично-теоретичних предметів.

Освітній процес з навчальної дисципліни «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» здійснюється у формі індивідуального уроку.

Під час планування уроку слід визначати види навчальної діяльності учнів з використанням компетентнісного і діяльнісного підходів. Вимоги до уроку, які необхідно враховувати:

- урок повинен передбачати не тільки викладання матеріалу, змісту, але й завдання, які передбачають засвоєння, застосування навчальної інформації на практиці;

- певна частина знань і вмінь повинна бути отримана учнями в процесі самостійного пошуку;

- варіативність викладання: в одних випадках викладається готова інформація у формі пояснення, практичного показу і виконання вправ; в інших випадках матеріал вивчається через постановки викладачем проблеми та розкриття видів діяльності учнів для її рішення.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА 5 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 1		
Вміє виконувати арпеджіо та акорди (тонічні тризвуки з оберненнями, ламані акорди) у зазначених гамах.	Опрацювання вправ, що охоплюють різновиди арпеджіо. Виконання акордів (а також ламані акорди) у тональностях до 4 знаків.	Виконання арпеджіо (довгих, коротких, ламаних) та акордів у гамах до 4 знаків.
Вміє виконувати ритмічні послідовності в гамах до 4 знаків різними штриховими комбінаціями.	Відпрацювання ритмічних послідовностей у гамах до 4 знаків у різних штрихових комбінаціях.	Виконання ритмічних вправ у гамах до 4 знаків, різними штриховими комбінаціями і з опанованими ритмічними послідовностями.
Володіє принципами гри різних видів форшлагів.	Подальший розвиток гри форшлагів і їхніх різновидів.	Вправи на відпрацювання різних типів форшлагів.
Вміє виконувати та розпізнавати у нотному тексті туше та його види.	Розвиток виконання туше різних типів.	Вправи на виконання туше.
Модуль 2		
Розрізняє одночастинну та двочастинну форми.	Вивчення основних типів простих музичних форм: одночастинної та двочастинної.	Аналіз «простих» форм.
Розрізняє особливості поліфонічної фактури.	Формування поліфонічного мислення та вдосконалення інтонування в поліфонічній фактурі з поетапним освоєнням елементів триголосся.	Вправи на роздільне та одночасне інтонування голосів.
Розпізнає жанрові риси старовинних танців. Застосовує мелізматіку під час гри.	Опанування стилістичних особливостей старовинних сюїт (штрихові, ритмічні, темпові). Виконання мелізмів (трель, мордент).	Вправи на відпрацювання мелізматіки (трелей, мордентів). Аналіз танців старовинних сюїт (менуєт, гавот, алеманда тощо).
Розрізняє типи фактури та їхні особливості.	Опрацювання різних типів фактур, формування навичок правильного звучання та практичне застосування.	Вправи на різні типи фактури.
Орієнтується в структурі форми твору та її елементах.	Вивчення стилістичних особливостей жанру, форми та всіх складових компонентів твору.	Виділення частин твору. Аналіз мелодії, гармонії, ритму та тембрових особливостей.
Вміє передавати емоційний та художній зміст твору.	Формування асоціативного мислення та розвиток образної уяви.	Виконання творів із передачею характеру та емоційного змісту.

Модуль 3		
Вміє виконувати пальцеве тремоло.	Техніка пальцевого тремоло на акордеоні	Виконання вправ на пальцеве тремоло.
Має навички формування правильної аплікатури у творах.	Формування навичок правильного використання аплікатури.	Виконання гам та етюдів із використанням правильної аплікатури.
Вміє підбирати мелодію та акомпанемент на слух.	Формування навичок підбору мелодії та акомпанементу до неї.	Вправи на слухове відтворення мелодій і гармонічних послідовностей.
Модуль 4		
Володіє базовими виконавськими прийомами.	Удосконалення виконавських навичок через роботу над п'єсами, які відрізняються характером.	Виконання п'єс різних характерів.
Демонструє музичну виразність, точність ритму та інтонації.	Робота над ліричними та динамічними п'єсами із різноманітними ритмічними малюнками.	Робота над плавним і виразним виконанням ліричних мелодій. Відпрацювання ритмічних складнощів у динамічних творах.

Програмні вимоги до учнів 5 класу: мажорні гами до 4 знаків, мінорні гами до 3 знаків двома руками; 2 – 3 поліфонічні твори; 1 – 2 твори великої форми; 3 – 4 різнохарактерних п'єси; 2 – 3 обробки народних пісень; 4 – 5 етюдів на різні види техніки; 1 – 2 твори, вивчених самостійно.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. В. Моцарт. Сонатина C-dur.
2. М. Чембержі «Вранішня пісня».
3. Д. Дзіполі «Фугета».
4. Д. Скарлатті «Маленький вершник».

6 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 5		
Володіє більш розвиненим виконавським апаратом.	Подальший розвиток технічної майстерності.	Виконання вправ на розвиток рухливості та координації пальців.
Вміє виконувати гами до 5 знаків (а також арпеджіо та акорди).	Вивчення гам до 5 знаків (а також арпеджіо та акорди).	Виконання вправ та гам.
Розпізнає та розрізняє жанрові та стилістичні особливості творів.	Ознайомлення та виконання музичних творів різних жанрів та стилів.	Аналіз художнього образу та виразних засобів.
Розпізнає різні типи фактури на слух та в нотному тексті.	Вивчення різних типів музичної фактури: акордова, гомофонно-гармонічна, поліфонічна.	Аналіз творів з різною фактурою.
Розпізнає та вміє виконувати двоголосну та	Вивчення двоголосних та триголосних поліфонічних	Аналіз прикладів поліфонічної музики.

триголосну поліфонічну фактуру.	творів з розвитком уміння одночасно вести кілька мелодійних ліній.	
Розуміє темпоритмічні та штрихові особливості інвенцій та фуг.	Опанування темпоритмічних та штрихових особливостей фуги та інвенції.	Аналіз та виконання інвенцій та фуг.
Модуль 6		
Вміє виконувати ритмічні групи різними штрихами.	Опанування виконання дуолей, тріолей, квартолей в різних штрихах.	Вправи на відпрацювання ритмічних груп.
Володіє штрихами <i>tenuto</i> , <i>portato</i> та мелізмом мордент.	Опанування штрихів <i>tenuto</i> та <i>portato</i> . Вивчення мелізма мордент та його видів.	Вправи на відпрацювання штрихів. Вправи на виконання мелізму мордент та його різновидів.
Володіє навичками відтворення на інструменті більш ускладнених динамічних нюансів.	Опанування навичок контрольованого ведення міха з метою досягнення виразного відтворення динаміки в діапазоні від « <i>pp</i> » до « <i>ff</i> ».	Вправи та гами.
Розпізнає підголоскову поліфонію на слух та в нотному тексті.	Вивчення підголоскової поліфонії на прикладах народних пісень.	Вправи на виділення та інтонування підголоску.
Вміє виконувати філірування звука.	Опанування техніки філірування звука для підкреслення виразності в кантиленних творах.	Вправи на контроль роботи міха під час філірування звука.
Демонструє самостійність та впевненість під час виконання творів напам'ять.	Удосконалення музичної пам'яті.	Вправи на запам'ятовування музичних фрагментів.
Модуль 7		
Розрізняє основні елементи музичної тканини.	Вивчення окремих елементів твору, з метою розкриття особливостей засобів музичної виразності (мелодії, супроводу, ритму, голосоведення).	Аналіз окремих елементів музичної тканини у творах.
Розуміє будову музичних творів.	Розвиток практичних умінь аналізу п'єс.	Розбір структури. Аналіз взаємозв'язку мелодії, гармонії та ритму.
Розуміє структурні особливості творів великої форми.	Опанування практичних умінь виконання творів великої форми, таких як сонатина, соната, рондо та варіації.	Аналіз та порівняння структурних елементів творів.
Виконує твори цілісно та виразно.	Удосконалення цілісного виконання та виразності різножанрових музичних творів.	Робота над динамікою, штрихами та артикуляцією. Підкреслення характеру та емоційного змісту музики.
Розуміє значення ритму та	Опанування взаємозв'язку	Вправи на ритмічну точність,

темпу для художнього змісту.	темпу і ритму для точного відтворення художнього змісту.	темпову рівність.
Модуль 8		
Вміє виконувати арпеджіо та акорди в мажорних та мінорних гамах точно та рівномірно.	Подальше удосконалення виконання арпеджіо та акордів у мажорних та мінорних гамах.	Вправи та гами.
Розуміє особливості музичної форми варіацій.	Вивчення варіацій як музичної форми та застосування динаміки та штрихів в їх виконанні.	Аналіз структурних елементів варіацій.
Вміє виконувати нотний текст з листа та транспонувати його.	Удосконалення навичок читання з листа та транспонування.	Вправи на читання нот з листа. Вправи на транспонування нотного тексту.

Програмні вимоги до учнів 6 класу: Мажорні та мінорні гами до 5 знаків у прямому русі двома руками; 2 – 3 поліфонічні твори; 1 – 2 твори великої форми; 3 – 4 різнохарактерні п'єси; 2 – 3 обробки народних пісень; 4 – 5 етюдів на різні види техніки; 1 – 2 твори, вивчених самостійно.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. Й.-С. Бах. Двоголосна інтенція D-dur.
2. А. Лешгорн. Етюд № 49.
3. Р. Глієр «Марш».
4. П. Майборода «Київський вальс».

7 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 9		
Вміє відтворювати нотний текст на виборній клавіатурі.	Розвиток навичок гри на виборній клавіатурі.	Вправи та етюди, спрямовані на розвиток навичок гри на виборній клавіатурі.
Розуміє принципи контрастної поліфонії.	Вивчення контрастної поліфонії та її застосування у старовинних танцях, з опануванням особливостей міховедення, штрихів та голосоведіння в поліфонічних творах.	Аналіз прикладів контрастної поліфонії в старовинних танцях. Відпрацювання взаємодії мелодійних ліній у поліфонії.
Вміє виконувати трель та групето.	Опанування мелізмів трель та групето.	Вправи та етюди.
Вміє застосовувати агогічні відхилення під час гри.	Опанування агогічних відхилень (<i>rubato, rallentando, accelerando, ad libitum, tenuto, ritenuto</i>).	Вправи на агогічні відхилення.
Модуль 10		
Володіє точним слуховим контролем для точності інтонації кожного голосу.	Опанування особливостей відтворення на інструменті поліфонічних творів та відтворення різних	Вправи на точне відтворення кожного голосу як окремо, так і разом.

	мелодичних ліній із постійним слуховим контролем.	
Розуміє як акустика впливає на звучання.	Вплив різних акустичних умов на звучання інструмента під час виконання.	Гра на різних сценічних площадках.
Модуль 11		
Розуміє структуру рондо. Демонструє цілісне та музично усвідомлене виконання.	Опанування виконання твору великої форми – рондо.	Виконавський аналіз структурних елементів творів.
Володіє технікою виконання <i>vibrato</i> .	Прийом гри – <i>vibrato</i> .	Вправи на виконання <i>vibrato</i> .
Вміє застосовувати контрастну динаміку під час гри.	Опанування темброво-динамічних співвідношень та використання контрастної динаміки для виразності.	Вправи на темброві та динамічні співвідношення.
Уміє створювати плавне та виразне звучання.	Закріплення техніки гри та звуковидобування у творах кантиленного характеру.	Відпрацювання плавності звуковедення та контролю динаміки.
Модуль 12		
Розуміє логіку розвитку та контрастність образів. Зберігає точність метроритму під час зміни типів фактур.	Опанування драматургії розвитку та логічного поєднання контрастних образів у творах великої форми, навичками переходу з одного типу фактури на інший, зберігаючи метроритм.	Вправи на переходи між різними типами фактур.
Вміє транспонувати музичні тексти в різні тональності.	Транспонування нескладних музичних текстів у задану тональність.	Вправи на транспортування.

Програмні вимоги до учнів 7 класу: мажорні та мінорні гами до 5 знаків, усі види арпеджіо, акордів; 2 – 3 поліфонічні твори; 1 – 2 твори великої форми; 3 – 4 різнохарактерні п'єси; 2 – 3 обробки народних пісень; 4 – 5 етюдів на різні види техніки; 1 – 2 твори, вивчених самостійно.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. В. Косенко «Гавот».
2. А. Салін «Рондо».
3. С. Чапкій «Українська полька».
4. К. Черні. Етюд № 36.

8 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 13		
Володіє слуховим контролем під час виконання кількох голосів.	Подальший розвиток поліфонічного мислення, слухового контролю та вміння виконувати	Вправи на виділення та ведення окремих голосів.

	поліфонічні завдання.	
Розуміє принципи викладу музичного матеріалу в поліфонії. Визначає інтонаційний характер та взаємозв'язок голосів.	Вивчення способів викладу матеріалу в поліфонічних творах з урахуванням інтонаційного характеру, закономірностей розвитку та структури форми.	Аналіз розвитку тем, контрастів та побудови форми.
Модуль 14		
Володіє технікою гри гам терціями.	Опанування прийому гри гами терціями.	Виконання вправ та гам на гру терціями.
Створює та інтерпретує музичні образи.	Подальший розвиток творчих навичок та слухових уявлень.	Виконання творів з різними інтерпретаційними характеристиками.
Володіє технікою поєднання різних штрихів та аплікатурних формул.	Опанування творів з різним поєднанням штрихів та аплікатурних формул.	Виконання вправ та творів із застосуванням поєднань штрихів та аплікатурних комбінацій.
Модуль 15		
Розуміє стилістичні особливості твору. Демонструє музично усвідомлене та виразне виконання творів різних жанрів.	Удосконалення навичок інтерпретації музики відповідно до стилю твору.	Аналіз стилю твору та його характерних особливостей.
Уміє передавати характер і музичний образ твору.	Виконання різноманітних п'єс, що відрізняються складом, характером, фактурою та технікою гри.	Аналіз фактури та особливостей виконання.
Модуль 16		
Розуміє виконавські принципи та вміє застосовувати їх у виконанні твору.	Опанування виконавських принципів гри.	Аналіз музичного твору з точки зору техніки та виразності. Вправи на реалізацію основних виконавських принципів (темпо, динаміка, штрихи, артикуляція).
Володіє навичками використання регістрів.	Опанування техніки використання регістрів під час гри.	Вправи на використання регістрів під час гри.

Програмні вимоги до учнів 8 класу: мажорні та мінорні гами до 6 знаків (терціями), усі види арпеджіо, акордів; 2 – 3 поліфонічні твори; 1 – 2 твори великої форми; 3 – 4 різнохарактерні п'єси; 2 – 3 обробки народних пісень; 4 – 5 етюдів на різні види техніки; 1 – 2 твори, вивчених самостійно.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. В. Якобі «Дивертисмент».
2. Ф. Фугаца «Інтродукція та fuga».
3. Дж. Гершвін. Прелюдія № 1.
4. М. Різоль . Етюд № 13.

9 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 17		
Виконує твори різних жанрів та стилів.	Розширення репертуару шляхом вивчення творів різних жанрів та стилів.	Аналіз характеру та стилю творів. Відпрацювання технічних і виразних прийомів відповідно до стилю.
Володіє навичками виконання різних видів поліфонії, точно відтворюючи одночасно декілька мелодичних ліній.	Удосконалення виконання поліфонічних творів через вивчення різних видів поліфонії: підголоскової, імітаційної та контрастної.	Аналіз взаємодії мелодичних ліній. Відпрацювання одночасного ведення кількох голосів.
Розуміє особливості творів великої форми різних епох.	Опанування виконання творів великої форми (сонатної, варіаційної, рондо) композиторів різних епох.	Аналіз структури, тем і контрастів у творі.
Модуль 18		
Вміє виконувати арпеджіо та акорди, включаючи тонічний тризвук з оберненнями в усіх гамах.	Вдосконалення виконання арпеджіо та акордів, включно з тонічним тризвуком з оберненнями в усіх гамах.	Гра вправ та гам в усіх тональностях.
Володіє виконанням поліритмічних сполучень.	Опанування поліритмічних сполучень (дуолі – тріолі, тріолі – квартолі).	Гра вправ та етюдів.
Модуль 19		
Вміє створювати та передавати художні образи у виконанні.	Вдосконалення уяви та асоціативного сприйняття для виразного виконання музики.	Аналіз творів з акцентом та «музичні картини» та образи.
Вміє створювати образи та інтерпретувати музичні твори.	Вдосконалення творчих здібностей та сприяння художньому розвитку.	Виконання музичних творів із проявом індивідуальної музичної інтерпретації.
Модуль 20		
Вміє виявляти та виправляти помилки. Застосовує слуховий контроль для вдосконалення техніки та виразності.	Вдосконалення здатності слухати і оцінювати власну гру за допомогою слухового контролю.	Вправи на слуховий контроль. Корекція техніки, динаміки та інтонації під час повторних виконань.
Вміє передавати характер та емоційний зміст творів. Застосовує артистичні прийоми для музично виразного виконання.	Досягнення артистичного та технічного вдосконалення під час виконання творів.	Відпрацювання виразності через динаміку, темп, штрихи, артикуляцію. Аналіз характерів твору та передача його музичних образів. Розвиток артистичності.
Виконує на високому рівні програму випускного іспиту. Демонструє усвідомлене, виразне та технічно підготовлене виконання.	Підготовка програми випускного іспиту.	Виконання творів програми випускного іспиту.

Програмні вимоги до учнів 9 класу: мажорні та мінорні гами до 7 знаків (терціями), усі види арпеджіо, акордів; 2 – 3 поліфонічні твори; 1 – 2 твори великої форми; 3 – 4 різнохарактерні п'єси; 2 – 3 обробки народних пісень; 4 – 5 етюдів на різні види техніки; 1 – 2 твори, вивчених самостійно.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. Й.-С. Бах. Прелюдія та фуга c-moll (1 том ДТК).
2. Ю. Шамо «Сюїта».
3. І. Альбеніс «Астурія».
4. К. Ольчак «Фантасмагорія».

III. ФОРМИ І ВИДИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Для моніторингу ефективності методів навчання та рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми поточного та підсумкового контролю. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів базуються на постійному спостереженні за їхнім індивідуальним розвитком у процесі навчання. Головна мета контролю – знайти ефективні способи досягнення кожним учнем необхідних результатів навчання.

Під час **поточного контролю** оцінюється прогрес учня, що дозволяє викладачеві адаптувати освітній процес. Він сприяє відстеженню індивідуального розвитку, опануванню компетентностей модельної навчальної програми та формуванню індивідуального напряму навчання. Викладач самостійно проводить поточний контроль, аналізуючи опанування учнем навчального матеріалу та за потреби корегуючи педагогічні підходи. До форм поточного контролю входять публічні виступи (участь в концертах, фестивалях).

Поточний контроль здійснюється:

- під час навчальних занять (поурочний контроль);
- за підсумками кожного семестру (контрольний захід, технічні заліки, академічні концерти). Конкретні форми поточного контролю визначаються викладачем відповідно до робочої програми.

Вимірювання результатів навчання учнів здійснюється також через формувальне оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний та початковий фаховий розвиток учнів, вибудовувати індивідуальну музично-освітню траєкторію.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці кожного навчального року у формі іспиту. Учень складаючи іспит з фаху, виконує певний обсяг творів напам'ять. Підсумковий контроль проводиться з урахуванням прогресу учня протягом року, перевіркою набутих компетентностей. Підсумковий контроль оцінює всі аспекти навчання, включаючи виконавську техніку, передачу художнього образу, музичну виразність та майстерність виконання відповідно до вікових та індивідуальних можливостей учня.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є **поточне та підсумкове** (семестрове та річне).

Поточний контроль здійснюється викладачем під час навчальних занять (поурочний контроль) та за підсумками досягнень учнів кожного

семестру. Контрольні заходи проводяться в першому семестрі навчального року та складаються з *технічного заліку* та *академічного концерту*: на технічному заліку – виконання гам та етюдів; на академічному концерті – виконання творів навчальної програми.

Під час обговорення виступів учнів необхідно звертати увагу на:

- рівність інтонації;
- якість звуку;
- темпові та метроритмічні неточності;
- наявність текстових помилок;
- емоційність виконання твору;
- технічний рівень виконання;
- музикальність та образність виконання.

Під час оцінювання виступу учня на підсумковому контрольному заході (іспиті) необхідно додатково враховувати такі змістові аспекти:

- формування та розвиток ігрового апарату;
- робота над якісним звуковидобуванням;
- емоційно-образне виконання творів;
- розвиток навички читання з листа;
- розвиток вміння підбирати на слух;
- формування самостійності під час виконання домашніх завдань.

IV. ОСНОВНІ ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НА ЗАВЕРШЕННЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА

Учень демонструє такі навчальні результати:

- володіє необхідними формами, способами виконання технічних прийомів, музично-ігрових рухів; штриховою технікою, технікою тембрової процесуальності, різноманітними засобами акцентуації;
- вміє грамотно читати нотний текст музичного твору, здійснюючи слуховий контроль за звуковисотною інтонацією, дотриманням темпу, метроритму, динамічною збалансованістю звучання фактурних елементів;
- показує навички ведення кантিলени, побудови великої форми, виконання поліфонії;
- точно відтворює стилістику творів з урахуванням динамічних, тембрових, темпових та характерних особливостей;
- передає образний зміст музичного твору під час концертного виконання;
- демонструє впевненість, внутрішню і зовнішню свободу поведінки на сцені, повну концентрацію уваги на втіленні музичного образу, концепції викладу матеріалу, а також включення, легкість та підконтрольність психологічного стану в місцях підвищеної складності.

ДОДАТОК

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТВОРІВ ДО МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» 5–9 КЛАСИ ДЛЯ МУЗИЧНИХ ЛІЦЕЇВ

5 КЛАС

Бах Й. С. «Мюзет» Ре мажор (BWV Anh. 126)
Бах Й. С. «Полонез» соль мінор (BWV Anh. 119)
Білаш В. «Прелюдія» ля мінор
Ванхаль Я. «Сонатина» ор. 41 № 1
Власов В. «Поліфонічна замальовка»
Власов В. «Маленька фуга»
Власов В. «Дощовий вечір»
Гартман Ю. «Поїздка на поїзді»
Гендель Г. Ф. «Гавот» (з сюїти №4 HWV 437)
Гендель Г. Ф. «Сарабанда» (з сюїти №4 HWV 437)
Герасимович О. «Мелодія»
Гольм Л. «Ритмічна п'єса»
Діабеллі А. «Багатель»
Естон Т. «Полька-жарт»
Естон Т. «Маленьке танго»
Марценюк А. Фугето на тему «Щедрик»
Марценюк А. «Музичний момент»
Мясков К. «Мрії»
Мясков К. «Весняний дощ»
Мясков К. «Українське скерцо»
Подвала В. «Годинник»
Подвала В. «Танець вогню»
Подвала В. «Мисливці в лісі»
Подвала В. «Веселі старти»
Степаненко М. «Ведмідь» (з циклу «Про диких звірів»)
Тіссен А. «Гарний настрій»
Шевченко С. «Світанок у горах»
Шітте Л. «Танець ляльки»
Щуровський Ю. «Елегійна пісня»
Щуровський Ю. «Танець козачків»

6 КЛАС

Агостіні Д. «Ритмічне інтермецо»
Барток Б. «Шість танців у болгарських ритмах»
Бах Й. С. Триголосні інвенції (Симфонії) № 2, № 4, № 9, № 15
Буланже Ж. «Циганське танго»
Власов В. Поліфонічна п'єса «Відгомін»
Власов В. Сюїта «У світі казок»

Гартман Ю. «Експрес»
Гольм Л. Сюїта «Ритми світу»
Дворжак А. «Гумореска»
Естон Т. «Гангстерське танго»
Естон Т. «Віртуальний вальс»
Майер К. «Етюд-п'еса»
Музеттіні А. «Французький вальс»
Мясков К. Фантазія на тему української народної пісні «Ой не світи, місяченьку»
Мясков К. Дитяча сюїта «У селі»
Назаренко В. Сонатина «Класична»
Сільванський М. Інвенція «Двоголосна розмова»
Скарлатті Д. «Соната» (фуга) соль мінор К.35
Тамм Й. «Скерцо»
Тіссен А. «Сільське свято»
Том К. «Маленьке рондо»
Фросіні П. «Веселий акордеоніст»
Фросіні П. «Оливкові дерева»

7 КЛАС

Беркович І. «Варіації на тему Паганіні»
Букстегуде Д. «Прелюдія та фуга» фа мінор ВухWV 149
Власов В. «Гурзуфські картинки»
Гайдн Й. Соната № 31 (Нов. XVI:46) Ля-бемоль мажор
Галліано Р. «Вальс Марго»
Гольм Л. «Концертна сюїта»
Іщенко Ю. «Інвенція» № 3
Крамер Й. Етюд № 12 ля мінор
Крібс Й. Л. Фуга Сі-бемоль мажор
Назаренко В. «Танець маріонеток»
Павлюченко В. «Тарантела-фантазія»
Подвала В. Сонатина «Карпатська»
Подвала В. Концерт «Український»
Пухольський І. «Марш-гротеск»
Россіні Д. «Альпійська пастушка»
Серотюк П. «Соната» № 2
Фросіні П. «Симфонічний марш»
Фросіні П. «Полька-рапсодія»
Фросіні П. «Блискучий акорд»
Шевченко С. «Гірський пейзаж»
Шевченко С. «Карпатське капричіо»
Шевченко С. «Прелюдія-дзвін»
Щуровський Ю. «Розповідь про козацьку славу»

8 КЛАС

Власов В. Поліфонічна мозаїка № 3
Власов В. «Соната» № 2

Вюртнер Р. «Ла Палома»
Гайдено А. «Поліфонічні рефлексії»
Дичко Л. «Дзвони»
Еллінгтон Д. «Караван»
Клементі М. Етюд з «Gradus ad Parnassum» № 12, № 24
Крейслер Ф. «Китайський тамбурин»
Манфреді Д. «Бразильський карнавал»
Моцарт В. А. «Дивертисмент № 17»: Рондо
Мошковський М. Етюд ор. 72 № 5
Мужчиль В. «Поліфонічне ехо»
Мурена Е. «Індиферентність»
Подвала В. «Український канон-фуга»
Подвала В. Соната-фантазія
П'яцолла А. «Лібертанго»
П'яцолла А. «Адіос Ноніно»
П'яцолла А. «Смерть янгола»
Ревуцький Л. «Канцона»
Серотюк П. Соната № 3 «Карпатська»
Таранов Г. «Концертне скерцо»
Тізол Х. «Караван»
Шамо І. Сюїта «Таврійські сторінки»
Шуберт Ф. «Серенада» D. 957

9 КЛАС

Анжеліс Ф. «Азія-флеш»
Бах В. Ф. Фуга № 8 («Вісім фуг без педалі»)
Берліоз Г. «Ракоці-марш»
Галліано Р. «Фо-мюзет»
Гвоздев В. Етюд «Вітражі»
Гендель Г. Ф. Фуга № 1 соль мінор (HWV 605)
Гольм Л. «Ритми півночі»
Дюссек Я. «Соната» ор. 35 № 2 Соль мажор
Еллінгтон Д. «Те, що не має значення»
Естон Т. Етюд «Віртуальна швидкість»
Зубицький В. «Експромт»
Зубицький В. «Скерцо-токата»
Ліст Ф. Етюд «Дике полювання»
Моцарт В. А. «Соната» № 9 Ре мажор (KV 311)
Мурена Е. «Стиль-мюзет»
Мясков К. «Епічне полотно»
Мясков К. «Концертне рондо»
Павлюченко В. «Тарантела-фантазія»
Сільванський М. «Поема-спогад»
Тіссен А. «Етюд-капричіо» № 5
Щуровський Ю. «Романс і скерцо»
Щуровський Ю. «Токата»